

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717204563
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2717204563.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová., v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 851 154, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej: B. V., nar. XX.X.XXXX, adresa I., I. XXX/X, o zaplatenie 1.567,91 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 7Csp/141/2017-50 zo dňa 22.2.2018 - v zamietajúcej časti a v časti o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach, ktorými bola žaloba zamietnutá a rozhodnuté o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu v zrušenom rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne: „Súd zastavuje konanie v časti 86,04 eur s príslušenstvom. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi na účet číslo: A XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXX sumu 1175,76 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1175,76 eur od 30.10.2014 do zaplatenia, a to v splátkach po 32 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci počínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšku súd žalobu zamietá. Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania 58 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1 a 2, § 489, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 a § 4 ods. 8 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom k 17.3.2014, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 17.3.2014, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného k 17.3.2014 s použitím procesných ust. § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 a na trovy konania § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1 a 2, § 263 ods. 1 CSP.

3. Súd prvej inštancie pritom vychádzal zo skutkových zistení, že právny predchodca žalobcu pod obchodným menom Consumer Finance Holding, a.s. uzatvoril so žalovanou ako fyzickou osobou dňa 17.3.2014 Zmluvu o pôžičke č. 4039806242 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanej reálne pôžičku vo výške 2.010,- Eur. Medzi účastníkmi zmluvy boli dohodnuté pravidelné mesačné splátky po 60,77 Eur v počte 60 a celkové náklady spotrebiteľa 1.636,20 Eur. Zmluvné strany dohodli RPMN vo výške 29,96%, ročnú úrokovú sadzbu 29,96%, konečnú splatnosť 03/2019. Z obsahu zmluvy mal súd preukázané, že výška mesačnej splátky je určená sumou 60,77 Eur, čiže nie je presne špecifikovaná v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 129/2010 Z.z.“) účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy (17.3.2014). Zmluvou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky do určitej výšky a tá sa zaviazala

poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť celkovo 3.646,20 Eur a splniť ostatné povinnosti podľa zmluvy. Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 30.6.2017 postúpil postupca Consumer Finance Holding, a.s. pohľadávku na žalobcu. Z obsahu predloženého prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná celkovo uhradila 834,24 Eur.

4. Z obsahu predmetnej zmluvy si súd ustálil, že v nej nebol v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. jasne a určite vymedzený počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, bola uvedená len výška mesačnej splátky. Takýmto postupom sa obchádzali jednotlivé ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. a to základné náležitosti zmluvy stanovené v § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z.. Nakoľko v zmluve nebola splnená základná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda rozčlenením jednotlivých čiastok, nie len výšku splátok, je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ je jednou z podmienok platnosti úverovej zmluvy aj uvedenie presnej špecifikácie, z čoho mesačná splátka pozostáva, je povinnosťou to v zmluve uviesť, hoci by mala zmluva i o dve či tri strany viac. Každý dlžník ako spotrebiteľ má právo mať vedomosť, aká suma zo splátky bude pripadať na istinu, aká na úroky.

5. Súd odčítaním zaplatenej sumy vo výške 834,24 Eur od celkovej sumy pôžičky vo výške 2.010,- Eur zistil, že žalovaná doposiaľ neuhradila istinu vo výške 1.175,76 Eur. Nakoľko na úver je potrebné obligatórne prihliadať ako na bezúročný a bez poplatkov a žalovaná preukázateľne neuhradila z poskytnutej pôžičky sumu 1.175,76 Eur (2.010,- Eur - 834,24 Eur), tak uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi práve sumu vo výške 1.175,76 Eur spolu so správne vyčísleným zákonným úrokom z omeškania, vo zvyšku žalobu zamietol.

6. V komplexe vysloveného právneho názoru a s prihliadnutím k výkladu priaznivejšieho pre spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka) súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne len v časti doposiaľ nesplatennej časti pôžičky. Súd pri svojom rozhodnutí vychádzal i zo Smernice rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, kde v čl. 3 ods. 2 sa nepovažuje podmienka za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol preto schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

7. Prvoinštančný súd sa záverom vypořiadal s rozsudkom Súdneho dvora - tretia komora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, na ktorý poukazoval žalobca. Súd sa nestotožnil s tým, že v prípade amortizácie istiny má spotrebiteľ právo vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ktorá uvádza splátky a rozpis každej splátky. Súd vyslovil názor, že takáto amortizačná tabuľka by mala byť neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, aby bola spotrebiteľovi k dispozícii už na začiatku vzniku zmluvného vzťahu (resp. už pred uzavretím zmluvy). Tu súd odkázal hlavne na bod 42 rozsudku Súdneho dvora vo veci C-42/15.

8. S poukazom na ust. § 217 ods. 2 a § 232 ods. 4 CSP súd povolil žalovanej zaplatiť dlh v splátkach s poukazom na jej aktuálne majetkové a zárobokové pomery, pričom vychádzal zo zaužívanej súdnej praxe a povolil dlh splácať maximálne na dobu 36 mesiacov a určil splátku vo výške 32,- Eur mesačne. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z čiastočného úspechu žalobcu a priznal mu náhradu trov konania vo výške 58%. Úspech žalobcu vyčíslil percentuálne na 79%, úspech žalovanej na 21% a čistý úspech žalobcu na 58%.

9. Proti tomuto rozsudku výlučne vo výroku, v ktorom bolo žalobe vyhovené a vo výroku o náhrade trov konania podal prostredníctvom svojho advokáta odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd na základe § 388 CSP rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazá žalovanú zaplatiť žalobcovi 392,15 Eur s úrokom z omeškania a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnil tým, že súd dospel vykonaným dokazovaním k nesprávnemu záveru o bezúročnosti úveru.

10. Názor súdu prvej inštancie, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu nerozloženia úverových splátok na jednotlivé zložky, t.j. na splátku istiny, úrokov a poplatkov označil za nesprávny v rozpore s čl. 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá má v zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonom a zároveň aj v rozpore s právnym názorom v rozsudku Súdneho dvora EÚ v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., c/a Klára Biróová.

Predmetný rozsudok predstavuje primárny prameň Európskeho práva v kategórii právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré podľa čl. 7 ods. 2 druhá veta Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Vyššie uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ je tak právne záväzný aj pre všeobecné súdy SR. Podľa tohto rozsudku by členské štáty nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré Smernica 2008/48/ES neupravuje. Podľa jej čl. 10 ods. 2 písm. i) v spojení s písm. h) zmluva o úvere na dobu určitú nemusí v čase jej uzatvorenia obsahovať presné určenie, aká časť splátky sa použije na splátku istiny, aká jej časť na bežné úroky a poplatky. Súdny dvor v citovanom rozhodnutí rozhodol, že čl. 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice stanovuje, že zmluva musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa v spojení s čl. 10 ods. 3 uvedenej Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Vzhľadom na jasné znenie týchto ustanovení je potrebné skonštatovať, že Smernica 2008/48/ES nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice 2008/48/ES členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti. Ust. čl. 10 ods. 2 písm. u) Smernice 2008/48/ES sa nemá vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva čl. 10 ods. 2 smernice. Na základe uvedeného sa má čl. 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s čl. 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Súdny dvor EÚ tak rozhodol, že ust. § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (súčasný § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z.) je v rozpore so Smernicou 2008/48/ES t.j. záväzným prameňom. Z rozhodnutia SD EÚ C-42/2015 možno vyvodiť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Právny predchodca žalobcu pritom neporušil žiadne povinnosti, preto žalobcovi vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru. Zároveň poukázal na rozhodnutie EÚ C-565/2012 podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušenia, ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 a podporne na rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/284/2017, 15Co/225/2017, 16Co/105/2017, ktorých kópie k odvolaniu pripojil.

11. Žalovaná odvolanie nepodala. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrila.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo v napadnutých častiach rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania je nevyhnutné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. c) v spojení s § 391 ods. 1 CSP).

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd dospel k správne právne záveru, keď pri aplikácii ust. § 9 ods. 2 písm. k) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. ustálil, že predmetný úver je pre chýbajúce obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a preto v tomto rozsahu je dôvodné žalobu zamietnuť. Vyhovujúca časť rozsudku nebola napadnutá odvolaním, nadobudla právoplatnosť a nestala sa predmetom odvolacieho prieskumu. Nebolo pritom sporným, že predmetný záväzkový vzťah medzi stranami bol založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a preto sa spravuje príslušnými normami na ochranu spotrebiteľa.

14. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

15. Prioritne odvolací súd riešil odvolaním nastolenú otázku, či predmetná zmluva obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. - výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

16. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“) zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

17. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i) Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. V tomto ustanovení Smernica vysvetľuje, že amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere. Článok 10 ods. 3 Smernice k tomu dodáva, že v prípade uplatnenia článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

18. Európsky súdny dvor v rozsudku z 9.11.2016 vo veci C 42/15 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíróovej (ďalej len Rozsudok) konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50 Rozsudku). Článok 10 ods. 2 písm. h) stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52 Rozsudku). Z článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice a článku 10 ods. 3 Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 Rozsudku); pričom Smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55 Rozsudku). Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59 Rozsudku).

19. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať v zmysle písm. k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

20. V zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

21. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. sa konštatuje, že predkladateľným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

22. V dôvodovej správe k § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere).

23. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110).

24. Cit. Rozsudok ESD konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytujú (resp. vyskytovali) pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia“ (článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Ako už bolo uvedené, úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z., bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice.

25. V rozsudku sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 v obdobnej veci eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. V predmetnom konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má všeobecné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Sporným nebolo ani to, že vymedzuje tiež celkovú výšku úroku, výšku mesačnej anuitnej splátky, počet splátok a termíny splátok. Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok,

to znamená určenie, aká časť každej jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby. Dovolací súd v súvislosti s tým poznamenáva, že aj v zmysle Rozsudku zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky.

26. Vychádzajúc z účelu Smernice, právnych záverov vyjadrených v Rozsudku, účelu § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie NS SR uzavrel, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrňuje istinu, úroky a iné poplatky.

27. Zákom č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k zmene (mediiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v cit. rozsudku SD EU. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu - možné (a potrebné) prekenuť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom.

28. S poukazom na vyššie uvedené právne a teoretické východiská, s odkazom na aktuálnu judikatúru, podľa názoru odvolacieho súdu potom predmetná úverová zmluva obsahuje obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, záver súdu prvoinštančného súdu o tom, že predmetný úver sa považuje v dôsledku absencie tohto údajá za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona potom nie je opodstatnený a dôvodný. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v otázke splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z.), odvolací súd uzatvára, že odvolanie žalobcu je v tomto smere dôvodné.

29. V dôsledku prijatia vyššie uvedených nesprávnych právnych záverov sa potom súd prvej inštancie nezaoberal právnou a vecnou dôvodnosťou žalobcom uplatňovaných úrokov a poplatkov zo spotrebiteľskej zmluvy z iných hľadísk, a neposkytol tak žalovanému spotrebiteľovi ex offo úplnú súdnu ochranu jeho práv a v tomto smere nevykonal ani potrebné dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie veci. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na ust. § 295 CSP v zmysle ktorého v danom spore, ktorý je sporom s ochranou slabšej strany, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí takéto dôkazy.

30. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ako i v závislom výroku o náhrade trov konania, s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil, keďže súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal v danom prípade nevyhnutné dôkazy, pričom vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie až pred odvolacím súdom, zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní v právoplatne neskončenej vrátenej časti bude opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov na úroky a poplatky, za tým účelom v súlade s ust. § 295 CSP doplniť dokazovanie, jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení, osobitne tých, ktoré slúžia na ochranu spotrebiteľa, a následne v právoplatne neskončenej časti znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí pritom prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania včítane tohto odvolacieho (§ 396 ods. 1 CSP).

32. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).